

Schenking van het familiebedrijf: fictiebepaling art. 7 Vlaams Wetboek Successierechten – Verlengde termijn van 7 jaar – De minister brengt klaarheid

Sinds 1 januari 2012 kunt u in het Vlaams Gewest bij de schenking van het familiebedrijf onder bepaalde voorwaarden van een 0%-tarief genieten (art. 14obis e.v. Vl.W.Reg.). De maatregel kent sindsdien een groot succes. De Vlaamse regering heeft bij die gelegenheid ook gesleuteld aan de tekst van art. 7 Vl.W.Succ. Krachtens deze bepaling wordt de schenking van roerende goederen die belastingvrij is gebeurd (lees: zonder betaling van schenkingsrechten) als een legaat belast in het successierecht ten nadele van de begiftigde als de schenker binnen de 3 jaar na de schenking overlijdt. Dit kan ondermeer het geval zijn wanneer gebruik wordt gemaakt van de schenkingstechniek van de handgift of wanneer een beroep wordt gedaan op een buitenlandse notaris. De termijn van 3 jaar werd op 7 jaar gebracht wanneer de belastingvrije schenking het familiebedrijf tot voorwerp heeft. Er was echter onduidelijkheid gerezen over welke concrete gevallen voortaan onder deze verlengde termijn van 7 jaar vielen. Zo stelde zich de vraag of dit nu ook gold voor de schenking van patrimoniumvennootschappen. De Vlaamse minister van Financiën heeft recent deze onduidelijkheid opgeheven.

Verlengde termijn van 7 jaar bij schenking van familiebedrijf

Met de invoering van het 0%-tarief had de Vlaamse Regering de bedoeling de begunstigen te stimuleren om familiale ondernemingen en vennootschappen via authentieke akte over te dragen. Indien de termijn van het fictielegaat zoals georganiseerd door art. 7 W.Succ. slechts 3 jaar bedraagt, is het gelopen risico van overlijden **binnen de 3 jaar** volgend op de niet-geregistreerde schenking relatief goedkoop verzekeraar en gebeuren dus - volgens de Regering - nog veel overdrachten van familiale ondernemingen en vennootschappen zonder dat hierop enig registratierecht wordt betaald.

De termijn van 3 jaar werd daarom met ingang vanaf 1 januari 2012 in het Vlaamse Gewest door het Decreet van 23 december 2011 (B.S., 30 december 2011, Ed. 4) **verlengd tot 7 jaar indien de kosteloze beschikking “aandelen en activa bedoeld in artikel 14obis W.Reg. betreft”**.

Er is in de rechtsleer - terecht - felle kritiek gerezen op de onderstaande passage die in Voorbereidende Werken voorkomt: *“Vermits de uitgebreide verdachte periode betrekking heeft op aandelen en activa bedoeld in artikel 14obis van het Vlaams wetboek der registratierechten worden ook bevoordelingen die niet van de vrijstelling genieten omdat ze expliciet van de vrijstelling worden uitgesloten, onderworpen aan de uitgebreide verdachte periode van zeven jaar, uiteraard voor zover deze akte niet werd geregistreerd. Op die manier worden bevoordelingen die niet in lijn zijn met het ingevolge artikel 14obis van het Vlaams Wetboek der registratierechten nagestreefde beleid, eveneens onder het toepassingsgebied van artikel 7 van het Vlaams Wetboek der successierechten gebracht.*

Voormelde patrimoniumvennootschappen zullen bijvoorbeeld onderworpen worden aan de verdachte periode van zeven jaar, uiteraard voor zover deze akte niet werd geregistreerd”.¹

Volgens ons is de tekst van het decreet steeds zonneklaar geweest. Art. 7, 1ste lid, in fine Vl.W.Succ. heeft het duidelijk over aandelen en activa bedoeld in art. 140bis. Daaruit kan niet anders dan redelijkerwijze besloten worden dat **enkel** die bedrijfsschenkingen die normaal **wel** van de Vlaamse vrijstelling hadden kunnen genieten wanneer men ze had gerealiseerd via in België verleden authentieke akte gevisieerd zijn door de verlengde verdachte periode van 7 jaar wanneer men - om welke reden ook - deze schenking toch realiseert via een niet verplicht te registreren schenkingstechniek. Komen op het ogenblik van de schenking de activa of aandelen echter **niet** in aanmerking voor de Vlaamse vrijstelling en schenkt met deze via een niet verplicht registreerbare schenkingstechniek (bijvoorbeeld via Nederlandse notaris), dan geldt slechts de 3 jaarstermijn van art. 7 Vl.W.Succ.

Een passage in de Voorbereidende Werken (niet eens onderdeel van de Toelichting bij het Decreet) vermag naar ons oordeel geen andere betekenis te geven aan een glasheldere en niet voor interpretatie vatbare wettekst.

Minister maakt einde aan het debat!

Intussen heeft Vlaams minister van Financiën Muylers klaarheid gebracht. In zijn antwoord van 11 januari 2013 op een parlementaire vraag van Mevrouw Griet Smaers nr. 146 van 29 november 2012 heeft de Minister het volgende gesteld: *“De passage uit de circulaire dient te worden geïnterpreteerd in die zin dat artikel 7 Vl.W.Succ. de termijn tot 7 jaar verlengt indien aan **alle** voorwaarden van artikel 140bis Vl.W.Reg. voldaan is. Artikel 7 Vl.W.Succ. stelt uitdrukkelijk dat de termijn van drie jaar op zeven jaar wordt gebracht indien het gaat om de aandelen en activa bedoeld in artikel 140bis Vl.W.Reg. Uit artikel 7 Vl.W.Succ. blijkt dan ook dat de betreffende aandelen aan alle voorwaarden van artikel 140bis Vl.W.Reg. dienen te voldoen, opdat de uitbreiding van termijn kan gebeuren. De schenking van aandelen van een vennootschap die wel voldoet aan de participatievoorwaarde, maar die geen nijverheids-, handels-, ambachts-, of landbouwactiviteit of een vrij beroep uitoefent, zal **niet** onder de verlengde termijn van artikel 7 Vl.W.Succ. vallen. Zij voldoet immers niet aan alle voorwaarden van artikel 140bis Vl.W.Reg. en kan bijgevolg niet genieten van een vrijstelling van registratierechten. Indien aan de voorgaande voorwaarden wel voldaan is, maar er geen reële economische activiteit is, zal de schenking om dezelfde reden **evenmin** onder de verlengde termijn van artikel 7 Vl.W.Succ. vallen. De omzendbrief vormt een toelichting van voormelde regelgeving, zonder uiteraard afbreuk te doen aan deze regelgeving.”*

De Minister brengt dus duidelijkheid en interpreteert ons inziens volkomen wetsconform.

Besluit: case closed!

Verlenging niet van toepassing op vorderingen

Het spreekt voor zich dat wanneer vorderingen samen met de familiale onderneming of de familiale vennootschap worden meegeschonken via niet-geregistreerde schenking, de verlenging van de verdachte periode tot 7 jaar **niet** op de aldus meegeschonken vorderingen betrekking kan hebben omdat dergelijke vorderingen nooit van de vrijstelling kunnen genieten. Bovendien kan dit ook

¹ Amendement nr. 17, *Parl. St. Vl. Parl.*, 2011-12, nr. 1326 /6, 25.

afgeleid worden uit art. 7 W.Succ. dat het uitsluitend heeft over 'aandelen' en 'activa' en niet over vorderingen.

Eventuele toepassing gunstregime in successierecht

Onderstrepen we tot slot nog dat indien een niet-geregistreerde bedrijfsschenking plaatsvond in de verdachte periode en de schenker overlijdt, deze schenking zal onderworpen worden aan successierechten bij toepassing van art. 7 Vl.W.Succ. Wanneer echter in geval de onderneming of de vennootschap **op het ogenblik van het overlijden** voldoet aan de voorwaarden bepaald in art. 60/1 e.v. Vl.W.Succ., hebben de erfgenamen de mogelijkheid om een attest aan te vragen bij de Vlaamse Belastingdienst met het oog op de toepassing van het verminderd Vlaams successietarief van 3% of 7% dat geldt bij overdracht van familiale ondernemingen en vennootschappen (voorzover uiteraard het lokalisatiecriterium in het successierecht het Vlaams Gewest als bevoegd aanwijst).

Opmerking: wenst u na het lezen van deze tekst meer concrete informatie? Jammer genoeg kan Berquin Notarissen cvba u niet via e-mail adviseren. U kunt eventueel wel telefonisch een afspraak maken met één van onze juristen of notarissen.